

17 października 2013 odbyła się czwarta regionalna konferencja klimatyczna projektu "Dobry klimat dla powiatów". Wspólnie ze starostami konwentu powiatów województwa łódzkiego obradowano w niewielkiej wsi Gola w powiecie wieruszowskim. Podczas wstępnej prezentacji powiatu uczestników konferencji chwycił za serce film o wieruszowskiej dziecięcej drużynie strażackiej. Patrząc z perspektywy zmian klimatu, był to bardzo dobry przykład edukacji na rzecz lepszej adaptacji do tych zmian.

Konferencję prowadził Tadeusz Narkun ze Związku Powiatów Polskich, zastępca koordynatora projektu. Podczas pierwszej sesji prezentacji duże zainteresowanie wzbudziły przykłady dotyczące wykorzystania siłowni wiatrowych jako dodatkowego źródła dochodu dla gmin, czy energii pochodzącej z przetwarzania odpadów do budowy lokalnego systemu ciepłowniczego.

Jednak największe zainteresowanie słuchaczy wzbudziły pionierskie obliczenia śladu węglowego wykonane przez InE w powiecie poddębickim. - Warto wyjaśnić, że obliczenia śladu węglowego nie są tym samym co wykonanie programu ograniczenia niskiej emisji ? tłumaczył dr Wojciech Szymalski. - Stężenia pyłów czy benzo(a)pirenu zmieniają się znacznie wraz z odległością, podczas gdy stężenie dwutlenku węgla jest praktycznie takie samo niezależnie od miejsca pomiaru. Dlatego obszary ograniczenia niskiej emisji możemy wyznaczać na podstawie pomiarów instrumentalnych, podczas gdy redukcję emisji gazów cieplarnianych musimy szacować według branż gospodarki, dla których trzeba uzyskać informacje o emisji gazów cieplarnianych. Informacje te z kolei uzyskujemy dzięki danym o zużyciu paliw i energii. Starosta poddębicki zaproponował, że jego pracownicy mogą pomagać innym starostwom w przygotowaniu danych do obliczeń. Z prezentacji dotyczących finansowania unijnego w perspektywie finansowej 2014-2020 wynikało także, że ślad węglowy będzie jednym z najistotniejszych wskaźników oceny proponowanych do finansowania projektów.

W panelu dyskusyjnym starosta poddębicki Ryszard Rytter stwierdził, że powiatom brakuje dwóch elementów, aby dobrze móc zająć się ochroną klimatu: pieniędzy oraz kompetencji. Zauważył, że powiaty otrzymują zbyt mało środków z opłat za korzystanie ze środowiska oraz zaproponował, aby korzystały także z opłat koncesyjnych za wydobywanie kopalin, z których obecnie nie otrzymują ani grosza. Wypowiedź starosty nakłoniła uczestników konferencji do refleksji nad kompetencjami samorządów w zakresie ochrony środowiska. Większość uczestników skłaniała się ku tezie, że należy przeorganizować kompetencje samorządów w taki sposób, aby to powiaty miały możliwość skutecznego koordynowania ochrony środowiska w

skali swojego terytorium. Wojciech Szymalski z InE zauważył negatywne skutki przeniesienia ocen oddziaływania na środowisko na szczebel gminny wraz z utworzeniem decyzji środowiskowej w 2009 roku. - Wcześniej ocena oddziaływania na środowisko toczyła się w ramach wydawania decyzji na budowę, a więc w znacznie lepiej specjalistycznie przygotowanych do tego typu postępowań starostwach powiatowych. Starosta Wieruszowski Andrzej Szymanek koncyliacyjnie zaproponował, aby nie konkurować wzajemnie o środki wśród różnego rodzaju samorządów lokalnych, ale by powiązać środki z celami w zakresie rozwiązywania konkretnych problemów ekologicznych i przekazywać je tym samorządom, które te problemy mogą najlepiej rozwiązać.

Wiele zamieszania podczas konferencji wywołała w III sesji prezentacja reprezentantki urzędu marszałkowskiego województwa łódzkiego. Pani Jadwiga Filarska-Mlostoń z departamentu rolnictwa i ochrony środowiska przedstawiła zmiany jakie zachodziły w prawie dotyczącym przygotowywania programów ochrony powietrza, które spowodowały opóźnienie w przygotowaniu tych planów dla województwa łódzkiego. Jednocześnie zasygnalizowała, że jeszcze w tym roku projekty programów ochrony środowiska zostaną przedłożone starostwom powiatowym do konsultacji. - Opóźnienie w przygotowaniu tych programów spowodowało, iż WFOŚiGW w tym województwie nie dystrybuuje jeszcze środków z programu KAWKA przygotowanego wspólnie z NFOŚiGW, a mającego na celu ograniczenia niskiej emisji na terenach, gdzie ten problem występuje ? podkreśliła podczas swojej prezentacji Krystyna Czechowska, Zastępca Kierownika Zespołu ds. Funduszy Unii Europejskiej w WFOŚiGW w Łodzi.

Ostatnią prezentację przedstawił Piotr Banach z Banku Ochrony Środowiska, który szczególnie zainteresował zgromadzonych programem kredytów preferencyjnych oferowanych we współpracy z Bankiem Rady Europy i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, które nie wymagają od samorządów prowadzenia postępowania przetargowego.

Podczas konferencji widać było duże zainteresowanie słuchaczy poruszonymi tematami, co cieszy. Przy dość sceptycznym nastawieniu polskiego rządu do problematyki ochrony klimatu to właśnie aktywność samorządów w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii może sprawić, że Polska lepiej wypełni cele unijnej polityki klimatycznej, niż jest to zakładane w strategiach krajowych. W ochronie klimatu nie należy bowiem widzieć kłody leżącej pod nogami gospodarki, ale dźwignię dla lokalnego rozwoju.

Wojciech Szymalski